

Vragenderesch NS-wandeltocht

Beschrijving van de wandeltocht

Inleiding

Het Wandelplatform-LAW heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandeltochten volgen een gedeelte van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW).

De route Vragenderesch loopt samen met een deel van het Scholtenpad, een streekpad met wandellussen vanuit Winterswijk (Streekpad 1, 103 km). De wandeling gaat van station Winterswijk naar station Lichtenvoorde-Groenlo (in het dorp Lievelede) en heeft een lengte van 17,5 km. Ongeveer 10 km van de route gaat over verharde, voornamelijk rustige landwegen.

Horeca onderweg

Op station Winterswijk is een stationsrestaurant, die alle dagen geopend is (zondag vanaf 09.30 uur). Bij station Winterswijk West is een Mac Donalds, dagelijks geopend vanaf 10.00 uur. In Vragender vindt u Café-Restaurant Beneman woensdag t/m maandag vanaf 11.30 uur geopend (maandag vanaf 12.00 uur, zaterdag en zondag vanaf 11.00 uur) en Café-Restaurant

Overkamp, geopend vanaf 10.00 uur, op maandag gesloten. Van okt t/m maart dinsdag t/m vrijdag vanaf 16.00 uur geopend, za en zo vanaf 10.00 uur). Bij station Lichtenvoorde-Groenlo is HCR Reijrink gevestigd, alle dagen open (van okt t/m mrt op maandag vanaf 17.00 uur).

Openbaar vervoer tussen wandeltocht en station

U kunt met de trein naar station Winterswijk-West gaan en de route daar beginnen. De totale lengte van de wandeling is dan 16 km. De trein van Winterswijk naar Winterswijk-West gaat 2x per uur om '21 (niet op zaterdag en zondag) en '51. Voor 10.00 uur vertrekt de trein van maandag t/m vrijdag om '15 en '45. De Treintaxi vanaf Winterswijk komt niet meer buiten de bebouwde kom. U kunt eventueel wel met de Regiotaxi Gelderland naar bijvoorbeeld de Schaarweg. U betaalt dan circa € 5,25 per persoon per rit. U dient de taxi minimaal 1 uur van tevoren te reserveren. Voor meer informatie 026-355 21 21 of www.regiotaxigelderland.nl. Voor boeking 0900-0276. Verder zijn er geen mogelijkheden om de route eerder per openbaar vervoer af te breken. Bel voor nadere inlichtingen over de trein 9292 OV Reisinformatie 0900 - 9292 (€ 0,70 per minuut) of kijk op internet: www.9292ov.nl

(Als u de wandeling bij station Winterswijk West begint, loopt u het perron af en gaat meteen linksaf de spoorbaan over. U loopt op een breed fietspad. U neemt de eerste weg rechts en leest verder vanaf *). Vanaf station Winterswijk linksaf, Stationsstraat. U neemt na het gemeentehuis (in 2007 nog in aanbouw) een smalle straat rechtsaf, Goudvinkenstraat.

① Winterswijk

Winterswijk is bekend geworden vanwege de textiel. Deze huisnijverheid van de boeren ontwikkelde zich tot industrie. In 1862 werd de eerste stoomfabriek, de katoenweverij van H. Willink & Co., opgericht. Uiteindelijk beheersten 6 textiel-fabrieken het dorpsilhouet. Voor de aanvoer van Duitse steenkool en de afvoer van goederen werd een spoorwegnet gecreëerd. Door de concurrentie van 'lage lonen landen' verdween de Textielindustrie grotendeels uit Winterswijk. In de kromme Goudvinkenstraat is een aantal voorgevels van oude arbeiders-huisjes bewaard gebleven.

 Deze straat buigt bij een driesprong naar links en komt na ongeveer 30 meter uit op een winkelstraat, de Misterstraat.

Hier linksaf. U bent nu op de route van het Scholtenpad, met de geel-rode markering. Op de kruising met ANWB wegwijzer, rechtdoor richting spoorwegovergang. Direct na het spoor rechtsaf, een klinkerweg (Hoge Hazel). Aan het eind, na een helling, rechtsaf, een asfaltweg langs een industrie- en kantorenged. Deze weg komt uit op een grote verkeersweg. U gaat rechtsaf en volgt het fietspad. Op het eind bij ANWB-handwijzer 6693/1, de Tuunterstraat oversteken en bij handwijzer 6693/2 linksaf het fietspad blijven volgen langs de Gamma en Mac Donalds. Bij ANWB-wegwijzer 4906/1 linksaf, richting Aalten, Lichtenvoorde. Even verder, na ongeveer 75 meter, rechtsaf, de drukke verkeersweg oversteken.

*U gaat nu rechtdoor de Mentinkweg in, die overgaat in een halfverharde weg. Deze weg maakt diverse bochten en passeert na 1 km de boerderij Nieuw Lichtenberg.

② Mozaïekvloer

Het gebied rondom Winterswijk wordt wel de mozaïekvloer van Nederland genoemd. De breuklijnen van twee aardlagen botsen hier tegen elkaar, waardoor een soort kreukelzone ontstaat en miljoenen jaren oude aardlagen aan de oppervlakte komen. Her en der liggen grote zwerfkeien afkomstig uit het landijs wat ons land in de voorlaatste ijstijd bedekte. Die bij het gemeentehuis van Winterswijk weegt 43.000 kilo.

 U vervolgt de weg verder tot een kruising met een grote kastanjeboom in het midden. Hier rechtsaf. Bij de inrit van het hondenspenning Stoverink buigt de weg naar rechts. Na ongeveer 300 meter komt de weg uit op een zandweg met fietspad (Dollemanweg). Hier gaat u linksaf. Deze weg volgen, waarbij u een klinkerweg, de Veenhuisweg, kruist. Bij boerderij Het Dolle gaat de zandweg over in een klinkerweg. Even verder op een driesprong linksaf, Korenburgerveenweg, en doorlopen tot een asfaltweg, Corleseweg.

 U gaat hier rechtsaf over het fietspad. Op een driesprong rechtdoor het fietspad blijven volgen. Op de volgende kruising gaat u linksaf, Schaarweg. Deze weg, die overgaat in de Kloosterdijk, volgen tot een boerderijcomplex (Tukker), tegenover de Klumperdijk. Hier gaat u rechtsaf, de Klumperdijk in (dus niet rechtdoor de hoofdroute van het Scholtenpad richting Bredevoort volgen).

3 Scholteboeren

De omgeving van Winterswijk was het domein van de scholteboeren, die eeuwenlang hun stempel op het landschap en de samenleving hebben gedrukt. In de middeleeuwen was de scholteboer vertegenwoordiger van de adel (grondeigenaar) in het buurtschap. De scholte, zelf ook horige, moest erop toezien dat de horigen hun verplichtingen nakwamen. Met de achteruitgang van de adel nam de macht van de scholten toe. Na de Franse tijd gingen de scholten zich beschouwen als grondeigenaren. De pachters moesten de scholte met voorrang helpen bij de oogst. Jaarlijks deed de deurwaarder de ronde om de pacht op te zeggen of te verlengen. Soms volgde dan een trektocht met paard en wagen van een gezin naar een volgend pachtbedrijf. De scholteboerenzoon trouwde met een scholteboerendochter. De jongere zonen gingen soms in de textiel of werden dominee, iets wat aanzien gaf.

 De asfaltweg gaat na een boerderij over in een halfverharde weg. Aan het eind hiervan rechtsaf. U neemt de eerste zandweg linksaf. Daarna bij de tweede kruising van zandwegen, dat is na 1,1 km, rechtsaf. Doorlopen tot u na 900 meter uitkomt op een drukke verkeersweg. De weg oversteken en doorlopen tot de volgende asfaltweg.

4 Vragenderesch

De dekzandruggen die in de laatste ijstijd door de wind zijn afgezet, zijn prima geschikt voor akkerbouw en bewoning. Door de eeuwenlange bemesting met heideplaggen vermengd met uitwerpselen van rundvee ontstonden bolvormige akkers,

de zogenaamde essen. De akker steeg circa 10 centimeter per eeuw. De invoering van kunstmest betekende het einde van de plaggenbemesting.

 Hier gaat u linksaf, en aan het eind weer rechtsaf. U loopt nu richting Vragender. Rechtdoor tot de ANWB-handwijzer 259/1 op het kruispunt bij de kerk.

5 Vragender: molen en ruïne

De korenmolen "De Vier Winden" is een stellingmolen uit 1958. Er wordt tarwe, boekweit, rogge, gerst en maïs gemalen. De molenwinkel is van dinsdag t/m zaterdag open. De ruïne van Vragender wordt gevormd door resten van de 15e eeuwse St. Jacobskapel. De kapel werd gebouwd in opdracht van de kerk in Groenlo, als miskapel. Voor speciale diensten rondom doop, huwelijk en overlijden moest men de eerste honderd jaar nog steeds naar Groenlo, een uur verderop. Toen Lichtenvoorde in 1616 calvinistisch werd, is de kapel gesloten en verviel langzaam maar zeker. Een deel van het puin werd gebruikt om omliggende zandwegen mee te verbeteren. In de nieuwe kerk van Vragender is nog een kruisbeeld uit de oude kapel. Het werd jarenlang in een nabijgelegen boerderij bewaard.

 U gaat hier rechtdoor, Pastoor Scheepersstraat. De tweede straat rechtsaf, Kapelweg. (Links ziet u de ruïne van de laatgotische St. Jacobskapel.) Aan het eind van de Kapelweg linksaf, na circa 30 meter gaat de weg over in een zandweg. Direct na een speeltuintje het eerste pad rechtsaf, een pad in de richting van een paar boerderijen. Na 150 meter rechtsaf, asfaltweg. Vlak erna op

de volgende driesprong linksaf. Bij het bordje fietspad linksaf en meteen bij de mobilfoonmast weer rechtsaf een smal geasfalteerd fietspad op.

 Dit pad komt na diverse bochten bij de tweede picknickbank (bij een bord "Leemkoel'n") uit op een smalle klinkerweg die na ongeveer 75 meter uitkomt op een asfaltweg. U gaat nu linksaf. Bij de volgende driesprong linksaf, Meddoseweg, asfalt blijven volgen. U gaat bij de eerste zijweg rechtsaf, Huttendijk. Volg deze asfaltweg en negeer de inritten naar de huisnummers 2 t/m 8. Steek de kruising over waar het asfalt overgaat in een klinkerweg. Bij een zijweg (met klinkerbestrating) gaat u nog even rechtdoor, een halfverharde weg, Huttendijk. Vlak hierna linksaf. Wat verder gaat de halfverharde weg weer over in een klinkerweg; blijf rechtdoor lopen.

⑥ **Het beleg van Grol**

In 1627 tijdens de Tachtigjarige oorlog werd besloten de in Spaanse handen zijnde vesting Grol (later Groenlo) aan te vallen. Het Staatse leger onder bevel van Frederik Hendrik (zoon van Willem van Oranje) construeerde met 8.000 schansgravers en soldaten binnen een week een vooraf zorgvuldig doordachte, 16 kilometer lange insluitingslinie, die Grol van de buitenwereld afsloot en hulp van buitenaf onmogelijk maakte. De afstand van de linie tot Grol was overal zo'n 2 km, zodat men zich buiten de maximale reikwijdte van de in de stad opgestelde kanonnen bevond. De insluitingslinie bestond uit 35 werken, waaronder een aantal schansen. Schansen waren net kleine vestingsteden. Ze werden vaak gebouwd op een natuurlijke hoogte en bestaan uit een vierkant middenterrein met tenten voor de soldaten en een waterput.

Op elke hoek is een bastion. Om het terrein heen bevindt zich een brede, diepe gracht met een hoge, brede wal ervoor. Palen met weerhaken eraan zorgden voor een extra hindernis.

 Bij een kruising met een asfaltweg linksaf (Pastoor Scheepersstraat). De eerste weg rechtsaf, Schansweg. U passeert aan uw rechterhand een infopaneel van een ruiterparcours, met een picknickbank en komt even verder bij een houten hekwerk. U volgt het smalle pad langs het hekwerk (dat u aan uw rechterhand houdt), passeert een infopaneel De Engelse Schans (weer met een picknickbank) en komt uit op een kruising van zandwegen.

⑦ **De Engelse schans (Besselinkschans)**

De Engelse Schans is een gerestaureerde schans uit die 80-jarige oorlog. Het Staatse leger bestond grotendeels uit huurlingen afkomstig uit heel Europa. Frederik Hendrik liet landgenoten zoveel mogelijk met elkaar samenwerken. De Engelse schans is dus hoogst waarschijnlijk gebouwd door de Engelsen en de Fransen door de Fransen. Zo waren er onder andere ook een Friese en een Hollandse Schans. Vanuit de verschillende schansen moesten loopgraven naar de stad worden gemaakt. Soort Europese kampioenschappen, want om het werktempo hoog te houden, werd er een wedstrijd van gemaakt. En het werkte want na een maand was Grol weer Staats. Joost van den Vondel schreef er een lofdicht van 782 verzen over.

 Hier rechtsaf, een brede zandweg die zich geleidelijk van het hekwerk verwijderd (smal pad langs het hekwerk nu negeren). Aan het eind van de zandweg rechtsaf, een halfverhard zandpad. Na circa 300 meter bij een picknickbank linksaf, zandweg.

De zandweg gaat bij woningen over in een klinkerweg. Even verder linksaf onder een viaduct door, en direct hierna op een driesprong rechts aanhouden. U volgt deze weg, Parallelweg, evenwijdig aan het spoor. Op een driesprong gaat de hoofdroute van het Scholtenpad rechtsaf. U gaat rechtdoor (Bergstraat) Lieveelde in. Deze weg tot het einde volgen. Hier gaat u rechtsaf en loopt door tot de spoorwegovergang. Voor de spoorwegovergang rechtsaf. Na 75 meter bent u bij station Lichtenvoorde-Groenlo (in het dorp Lieveelde).

8 De Engelse schans (Besselinkschans)

Mocht u nog zin en tijd hebben dan kunt u een bezoek brengen aan Openluchtmuseum Erve Kots (alle dagen open tot 17.00 uur) en/of kaasboerderij Weenink in Hundertwasser stijl (open tot 18.00 uur, nov tot Pasen op ma gesloten) beide aan de Eimersweg, 1 km ten noorden van Lieveelde. In het museum is van alles te zien over het leven, wonen en werken in de Achterhoek.